

2. Laker, D. R., & Powell, J. L. (2011). The differences between hard and soft skills and their relative impact on training transfer. *Human Resource Development Quarterly*, 22(1), 111-122.
3. Manullang, B., & Kons, S. M. M. (2012). The integration of soft skill and hard skill in learning revolution. In 2010 2nd International Conference on Education Technology and Computer. V3-436 - V3-439.
4. Raunek, K. (2020). Five online soft skills courses for maritime professionals. February 6, 2020. *Marine Careers*. URL: <https://www.marineinsight.com/careers-2/soft-skills-courses-for-maritime-professionals/>
5. Robles, M. (2012). Executive perceptions of the top 10 soft skills needed in today's workplace. *Business Communication Quarterly*, 75, 453-465.
6. Schulz, B. (2008). The importance of soft skills: Education beyond academic knowledge. *Journal of Language and Communication*, June 2008, 146-154.
7. Torre, T., Giannoni, M., Gio & Colzi, G. (2019). Investigating seafarers' hard and soft skills in maritime logistics: an overarching approach. *Impresa Progetto - Electronic Journal of Management*, n. 3, 1-20.

**ОПТИМІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ КУРСУ
«МОРСЬКА АНГЛІЙСЬКА» НА ОСНОВІ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО ПІДХОДУ**

Ірина ШВЕЦОВА,

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської мови у судноводінні
Херсонської державної морської академії
(Херсон, Україна)

phd.shvetsova@gmail.com

orcid.org/0000-0002-6801-5204

Валерія БОНДАРЕНКО,

викладач кафедри англійської мови в судноводінні
Херсонської державної морської академії
(Херсон, Україна)

valeo2valeo@gmail.com

orcid.org/0000-0001-5004-9855

***Анотація.** У статті представлені ключові аспекти навчально-методичного супроводу у курсі "Морська англійська", який розроблений для оптимізації освітнього процесу та підготовки фахівців морської індустрії. Стаття висвітлює необхідність адаптації навчальних програм до міждисциплінарних потреб сучасного мореплавства, що*

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНОГО СПРЯМУВАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

забезпечується через активну колаборацію між викладачами, капітанами суден та їх помічниками. Викладено опис двох основних модулів курсу: "Судна, що перевозять навальні вантажі" та "Перевезення рідких вантажів танкерами", що охоплюють від першого до восьмого семестру. Освітній матеріал цих модулів дозволяє студентам глибше зрозуміти технічні аспекти конструкції та експлуатації суден, а також основи безпечних вантажних операцій. Наголошено на важливості інтеграції спеціалізованих мовних навичок, що сприяють ефективній комунікації в міжнародному мореплаванні. Стаття також звертає увагу на стратегії актуалізації змісту курсу, зокрема через впровадження сучасних технологій, інноваційних навігаційних методик та розширення мовної підготовки. Враховуючи динамічність змін у морській галузі, автори визначають переваги міждисциплінарного підходу, який підсилює гнучкість і адаптивність навчального процесу, а також сприяє розвитку критичного мислення та м'яких навичок студентів.

Ключові слова: морська англійська, навчально-методичний супровід курсу, міждисциплінарний підхід, формування іншомовної комунікативної компетентності, фахівці у галузі навігації та управління морськими суднами.

Вступ. У контексті дослідження навчально-методичного забезпечення, призначеного для фахівців у галузі навігації та управління морськими суднами в рамках системи неперервної освіти, було виявлено необхідність проведення комплексного перегляду та актуалізації змістового наповнення освітніх ресурсів.

Основними напрямками оптимізації навчально-методичного супроводу курсу "Морська англійська" на основі міждисциплінарного підходу мають стати:

актуалізація змісту навчальних матеріалів (це передбачає адаптацію освітнього контенту до сучасних вимог і трендів у сфері мореплавання, з акцентом на інкорпорування оновлених стандартів безпеки, сучасних технологій управління суднами та інноваційних навігаційних методик);

інтеграція мовної підготовки (оновлені програми та силабуси повинні включати розширену мовну підготовку, з особливою увагою до англійської мови як міжнародного засобу комунікації у мореплаванні, забезпечуючи знання спеціалізованої лексики та практику у ситуативних діалогах);

міждисциплінарний підхід (навчальні посібники мають інтегрувати знання з різних дисциплін, таких як метеорологія, право мореплавання, а також основи екології моря. Це допомагає студентам розуміти взаємозв'язки між різними аспектами морської діяльності;

застосування теорії на практиці (посібники повинні містити практичні завдання, які дозволяють студентам застосовувати теоретичні знання в реальних ситуаціях. Це може включати використання навігаційних симуляторів, вивчення кейсів з практики мореплавання та виконання проектів з планування морських маршрутів);

гнучкість і адаптивність (навчальні матеріали повинні бути адаптивними, дозволяючи інтегрувати новітні навчальні методи та технології, такі як дистанційне навчання, мобільні додатки для навчання та інтерактивні онлайн-курси);

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНОГО СПРЯМУВАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

розвиток м'яких навичок (навчальні посібники повинні також спрямовувати на розвиток м'яких навичок, таких як лідерство, командна робота, вирішення конфліктів та стресостійкість, що є критично важливими для ефективної роботи на морі).

Вважаємо, що інтеграція комплексу навчальних матеріалів, який включає як основний навчальний посібник, так і книгу з рекомендаціями для викладачів, а також електронний супровід для забезпечення інтерактивної взаємодії, є ключовою для підвищення ефективності освітнього процесу в галузі навігації та управління морськими суднами. Такий підхід дозволяє не лише ефективному засвоєнню ІКК для здобувачів освіти, але й надає викладачам додаткові інструменти для оптимізації навчального процесу. До таких аспектів належать: книга з рекомендаціями для викладачів:

Книга з рекомендаціями для викладачів. Цей ресурс має на меті надати викладачам методичні вказівки щодо того, як найкраще використовувати навчальний посібник у процесі викладання. Вона може включати: структуровані методичні плани занять, які детально описують, як організувати вивчення кожного розділу посібника; пропозиції щодо додаткових ресурсів та матеріалів для поглиблення знань здобувачів освіти; сценарії проведення практичних робіт та практичних завдань, які допомагають студентам застосовувати теоретичні знання на практиці; рекомендації щодо оцінювання знань студентів, включаючи формування критеріїв для тестів, проектних робіт та інших форм контролю.

Електронний супровід. Ця складова має велике значення для забезпечення інтерактивності та ефективності освітнього процесу. Вона може включати: інтерактивні тренувальні завдання з автоматизованою системою перевірки відповідей, що дозволяє студентам відразу ж отримувати зворотний зв'язок; відеолекції та мультимедійні презентації для кращого візуального сприйняття інформації; симуляції та ігрові елементи, які імітують реальні ситуації на морі та дозволяють віртуально відпрацьовувати навички управління судном; форуми та чати для обговорення навчального матеріалу.

У курсі "Морська англійська" основна увага приділяється адаптації програми навчання та дисциплін до міждисциплінарних потреб [1]. Цей процес вимагає тісної координації, значних зусиль з боку викладачів та високої професійної компетенції. Для підтримки цієї роботи була створена робоча група, до складу якої ввійшли викладачі "Морської англійської", капітани та старші помічники капітанів. Ретельний аналіз навчальної програми та ідеї, що виникли під час мозкового штурму, виявили необхідність у колаборативній роботі між викладачами морської англійської для ефективного підвищення якості навчально-методичного процесу.

У даній роботі, присвяченій аспектам навчально-методичного супроводу в курсі "Морська англійська", звертається увага на оптимізацію навчальних змісту. Основними компонентами даного курсу є два модулі: "Судна, що перевозять навальні вантажі" [2] та "Перевезення рідких вантажів танкерами"[3]. Перший модуль, вивчений протягом першого семестру, орієнтований на засвоєння студентами знань про конструктивні особливості суден, що перевозять навальні вантажі. Програма модуля детально розглядає типологію вантажів та особливості вантажного обладнання, використовуюваного на таких суднах. Подібне навчання спрямоване на формування у студентів глибокого розуміння технічних

аспектів судноплавства, що є необхідним для ефективної професійної комунікації в морській індустрії. У восьмому семестрі в рамках модуля "Перевезення рідких вантажів танкерами" студенти ознайомлюються з ключовими аспектами операцій з рідкими вантажами та безпечного їх транспортування. Зміст модуля охоплює опис рутинних вантажних процедур, включаючи відповідні техніки та правила, які гарантують безпеку перевезень. Тож інтеграція комплексу навчальних матеріалів представлено як навчальні модулі основних навчальних посібників та книгами з рекомендаціями для викладачів. Це також підкріплювалося використанням електронного навчального середовища на платформі Moodle [4; 5], що є ключовим для підвищення інтерактивності та ефективності навчального процесу. Компонент включає інтерактивні тренувальні завдання із вбудованою системою автоматичної перевірки відповідей, що надає студентам миттєвий зворотний зв'язок. Також до складу електронного супроводу входять мультимедійні презентації, які поліпшують візуальне сприйняття матеріалу, а також симуляції та ігрові елементи, які моделюють реальні морські сценарії та дозволяють віртуально вдосконалювати управлінські навички. Форуми та чати служать платформою для обговорення навчального контенту та спілкування з колегами та викладачами.

На основі проведеного аналізу можна зробити висновок, що інтеграція спеціалізованих мовних модулів у навчальний процес значно сприяє не тільки засвоєнню спеціалізованих мовних навичок студентами, але й формуванню необхідних компетенцій для ефективної професійної комунікації у сфері морських перевезень. Це не лише підвищує якість професійної підготовки, але й надає студентам важливі конкурентні переваги у міжнародному судноплавстві. Таким чином, інтегрований підхід до навчання, що включає змішане використання теоретичних знань та практичних навичок, стає ключовим у формуванні кваліфікованих фахівців у галузі мореплавства. Враховуючи широкий спектр знань та навичок, такий підхід забезпечує комплексну підготовку фахівців, яка є критично важливою для їх успішної професійної діяльності та адаптації до динамічно змінювального середовища сучасного мореплавства.

Література

1. Швецова І. В., Бондаренко В. В. Предметно-мовне інтегроване навчання у викладанні «морської» англійської мови: можливості та переваги. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Київ. Видавничий дім «Гельветика». 2023. Вип. 92. Том 2. С. 80-86. <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/41886>.
2. While Ashore: coursebook / A. Vid, O. Frolova, V. Kudryavtseva, O. Moroz, I. Shvetsova; ed. V. Kudryavtseva. Kherson: KSMA Science Park "Maritime Industry Innovations" Ltd, 2021. 250 p.
3. Sail Safe: coursebook / S. Barsuk, V. Bondarenko, V. Kudryavtseva, V. Likhosherstova, A. Vid; ed. V. Kudryavtseva. Kherson: KSMA Science Park "Maritime Industry Innovations" Ltd., 2022. 250 p.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНОГО СПРЯМУВАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

4. Shvetsova I. Online course: Bulk Cargo Carriers: Tankers and their cargoes (I Semester). 2024. <https://mdl.ksma.ks.ua/course/view.php?id=4876§ion=4>.

5. Bondarenko V. Online course: Tanker cargoes. (VIII semester). 2024. <https://mdl.ksma.ks.ua/course/view.php?id=4931§ion=2>.